

Usnesení poradního orgánu veřejného ochránce práv pro oblast ochrany práv osob se zdravotním postižením¹

k právu na kvalitní a inkluzivní vzdělávání

z 29. července 2025 (přijaté po projednání na 19. zasedání hlasováním mimo zasedání):

Poradní orgán

zdůrazňuje zásadní význam vzdělávání pro člověka s postižením jako předpoklad důstojného a samostatného života, plného rozvoje jeho potenciálu na rovnoprávném základě s ostatními a možnosti přispívat k rozvoji své komunity, společnosti a demokracie, jak je garantuje Úmluva o právech osob se zdravotním postižením („Úmluva“),²

oceňuje dosavadní kroky veřejného ochránce práv („ochránce“)³ v oblasti inkluzivního vzdělávání podle článku 24 Úmluvy,

vkládá důvěru do nově zřízeného ochránce práv dětí (dětského ombudsmana), který od 1. července 2025 systematicky sleduje naplňování práva na vzdělání všech dětí bez rozdílu, je oprávněn šetřit postup či nečinnost subjektů, které ochránce dosud šetřit nemohl, a tím zvyšovat účinnost svého působení,

bere na vědomí a vítá ucelený soubor cílů a opatření, které ochránce navrhl do kapitoly „Vzdělávání a školství“ v Národním plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2026–2030 („Národní plán“),

současně **vyjadřuje hluboké znepokojení** nad přetrvávající nedostatečnou podporou dětí, žactva a studujících s postižením, jejich rodin a škol v celé řadě dílčích témat, jako jsou zdravotní podpora, dietní stravování, začlenění do předmětu tělesná výchova, dostupnost a kapacita speciálních škol, tříd či tranzitních programů, včasnost a účinnost podpůrných opatření včetně poradenské pomoci napříč vzdělávací soustavou apod.,

v návaznosti na to

vyzývá ochránce, aby

- (1) **zohlednil všechny návrhy a připomínky k právu na inkluzivní vzdělávání od členek a členů poradního orgánu**, které byly ochránci písemně zaslány nebo ústně předneseny na zasedání konaném dne 2. července 2025,

¹ Podle čl. II odstavce 2 Statutu poradního orgánu.

² Úmluva o právech osob se zdravotním postižením, vyhlášená pod č. 10/2010 Sb. m. s.

³ Ochráncem se pro účely tohoto usnesení rozumí i jeho zástupce v souladu s vydaným pověřením dle § 2a odst. 1 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv a o ochránci práv dětí.

- (2) **pokračoval v prosazování uceleného souboru cílů a opatření pro oblast Vzdělávání a školství** na jednání pracovní skupiny při Úřadu vlády k Národnímu plánu, v souvisejícím meziresortním připomínkovém řízení, v komunikaci s vládou, z mocenských pro lidská práva, všemi členkami a členy Rady vlády pro osoby se zdravotním postižením (RVOZP), Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, jakož i s vládou České republiky,⁴
- (3) **věnoval zvýšenou pozornost aktuálním otázkám**, jako jsou
- nedostatečné kapacity speciálních škol ve vybraných regionech,
 - zvyšující se podíl dětí s postižením v tzv. domácím vzdělávání,
 - dopady převodu financování nepedagogických podpůrných opatření na zřizovatele,
 - připravenost lékařek a lékařů na nové zákonné podmínky pro odklady povinné školní docházky,
 - chybějící metodické postupy pro zdravotní podporu dětí s duševním onemocněním a dětí s alergií a astmatem nebo
 - nedostatečná podpora žactva se sluchovým postižením a jejich rodin ve vzdělávacím systému,
- (4) **bránil snahám o snižování zákonem zaručeného rozsahu pedagogické asistence jako podpůrného opatření**, zejména v prvních třídách základních škol, a to prostřednictvím sporné novelizace podzákonných předpisů,
- (5) **provedl právní analýzu** vnitrostátní právní úpravy týkající se začleňování žactva se speciálními vzdělávacími potřebami do tělesné výchovy a posoudil, zda je v souladu s Úmluvou, a dále zmapoval míru připravenosti lékařů i speciálně pedagogických center na provedení změn. V návaznosti na své závěry pak vstupoval do připomínkových řízení k návrhům na změnu této úpravy nebo ji sám inicioval,

a **žádá** ochránce, aby průběžně informoval poradní orgán, jak se toto usnesení prakticky promítlo do činnosti ochránce a ochránce práv dětí a co přinesly výše uvedené kroky.

Poradní orgán zároveň vyslovuje závazek, že bude i nadále prosazovat práva lidí s postižením a aktivně se podílet na monitoringu a osvětě v oblasti inkluzivního vzdělávání, zejména v návaznosti na článek 24 Úmluvy.

JUDr. Vít Alexander Schorm v. r., předseda poradního orgánu

Mgr. Jiří Černý v. r., místopředseda poradního orgánu

Mgr. Magdalena Paulusová v. r., tajemnice poradního orgánu

⁴ Ustanovení § 22 odst. 1 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv a ochránci práv dětí.